

STATUT

TOWARZYSTWA PRZYJACIOŁ SZTUK PIĘKNYCH

W KRAKOWIE.

§. 1.

Cel Towarzystwa.

Zawiazane za zezwoleniem Wysokiego Rządu Towarzystwo Przyjaciół Sztuk pięknych, ma w ogólności za cel obudzić zamiłowanie prawdziwej i gruntownej sztuki, w szczególności zaś nastęrczyć Artystom środki wystawy i pozbycia swych dzieł, tudzież wspierać i zachęcać Artystów krajowych do coraz większych postępów w swojej sztuce.

§. 2.

Środki ku temu.

Tym końcem Towarzystwo zarządzać będzie w miarę swoich funduszów:

- a) publiczną wystawę dzieł krajowych i zagranicznych artystów w przedmiotach dotyczących malarstwa, rzeźbiarstwa, architektury (jako sztuki pięknej), rytownictwa, litografii i t. d.;
- b) kupno dzieł wystawionych i losowanie zakupionych pomiędzy swych członków;
- c) upowszechniać dzieła krajowych artystów przez rytowanie, odbicie na kamieniu lub odlów, i rozdzielać bezpłatnie pomiędzy członków Towarzystwa;
- d) wyznaczać nagrody za wygotowanie dzieł sztuki w przedmiotach przez Towarzystwo oznaczonych, i zarządzać dzieła nowe lub restauracją dawniejszych religijnej, historycznej lub pomnikowej treści.

§. 3.

Zawiazanie Towarzystwa.

Towarzystwo uważa się za zawiazane, skoro przynajmniej sto akcyj rozebranych zostanie.

§. 4.

Fundusz Towarzystwa.

Fundusz Towarzystwa składać się będzie głównie z opłat rocznych przez członków wnoszonych (§. 6), posiłkowo zaś z opłat od wejścia na wystawę (§. 19), z procentów od sprzedanych na wystawie obrazów (§. 19), procentów od summ

uzbieranych, zanim też użyte będą, dochodu ze sprzedaży wydawanych przez Towarzystwo rycin (§. 2 lit. c) i t. p.

§. 5.

Użycie funduszu.

Fundusz powyższy użyty będzie wyłącznie na cele w §. 1 i 2 wymienione i na koszt administracji, z tém zastrzeżeniem, że wydatek na cele w ustępie d) §. 2 wymienione $\frac{1}{5}$ części całego dochodu rocznego przenosić nie może.

§. 6.

Akcyje Towarzystwa.

Fundusz główny Towarzystwa zbiera się przez Akcyje, które będą jedynie dowodem przystąpienia do Towarzystwa. Posiadacz Akcyi bierze na siebie obowiązek płacenia z góry po złr. pięć mon. kon. przynajmniej przez lat trzy. Po upływie trzechlecia, wolno jest członkowi wystąpić z Towarzystwa za złożeniem oświadczenia na piśmie w porządku przewidzianym w §. 8. a).

§. 7.

Członkowie Towarzystwa.

Każdy podpisujący się na jedną lub więcej Akcyi, staje się członkiem Towarzystwa. Jeżeli obcokrajowy nie mieszka w Austrii przed przystąpieniem jego do Towarzystwa, należy poprzednio na takowe w Praesidium Rządu krajowego pozwolenie wyjednać.

§. 8.

Obowiązki Członków.

Każdy członek jest obowiązany:

a) do regularnego wnoszenia opłaty w §. 6 wymienionej. Oświadczenie o wystąpieniu z Towarzystwa winno być zrobione przed losowaniem (§. 21), w razie bowiem niezłożenia oświadczenia tego, członek do opłaty za rok bieżący jest obowiązany;

b) do wspierania czynnie celów Towarzystwa w §. 1 założonych.

§. 9.

Prawa Członków.

Członek Towarzystwa ma prawo:

a) do udziału w losowaniu nabytych przez Towarzystwo dzieł sztuki;

b) otrzymuje bezpłatnie rycinę, litografią, lub odlew staraniem Towarzystwa wydane;

c) ma bezpłatny wstęp na wystawę;

d) prawo wglądania w rachunki i zarząd Towarzystwa w sprawozdaniu Dyrekcyi przedstawione i z tego powodu czynienia wniosków na piśmie do Dyrekcyi.

Posiadacz więcej Akcyi nad jedną, względnie każdej z osobna praw swoich pod a) i b) wymienionych używa.

§. 10.

Skutki niewniesienia rocznej opłaty.

Kto opłaty zlr. 5 mon. kon. do kassy Towarzystwa w Krakowie za rok bieżący przed losowaniem, w terminie w obwieszczeniu Dyrekcyi zamieszczonym nie wniesie, od losowania na zakupione dzieła wyłączony będzie i wydanej w tym roku ryciny lub odlewu bezpłatnie nie otrzyma. Wyłączenie to jednak nie uwalnia go od obowiązku wniesienia opłaty odnośnie do §. 8. lit. a).

Kto po upływie lat trzech od przystąpienia do Towarzystwa przez rok jeden, bez uczynienia oświadczenia o wystąpieniu, z opłatą roczną zalegą, za występującego z Towarzystwa uważanym i z listy członków wykreślonym będzie. Wykreślenie to jednak nie uwalnia go od obowiązku wniesienia opłaty za rok ostatni, w porządku §. 8 a) przewidzianym.

Wracające do wolnego rozrządzenia Towarzystwa Numera Akcyi z powodu śmierci, wystąpienia lub wykreślenia członka, będą do wiadomości publicznej podane i nowo przystępującym członkom wręczone; jednakże korzyści dla tych Akcyi na podstawie uiszczonej w terminie opłaty wynikłe, ich poprzedni posiadacze lub sukcesorowie tychże zachowują.

Jeśli członek z Towarzystwa występujący, chce napowrót do niego wstąpić, obowiązany będzie uiścić opłaty za lata, za które takowych nie wniósł.

§. 11.

Zarząd Towarzystwa.

Kierunek i zarząd Towarzystwa powierzonym zostanie:

a) Dyrekcyi,

b) Sekretarzowi Towarzystwa,

c) Kommissyi rozpoznawczej.

§. 12.

Protektor Towarzystwa.

Dyrekcya zaprosi na Protektora Towarzystwa osobę, któraby wpływem i powagą swoją Towarzystwu powszechne zaufanie i urzeczywistnienie założonych celów jednała.

Protector może z pomiędzy członków Towarzystwa wyznaczyć swego zastępcę.

Protector odbiera od Dyrekcyi roczne rapporta o stanie Towarzystwa i wewnętrznym jego zarządzie, ile razy uzna to za stosowne, zasiada na posiedzeniach Dyrekcyi i udziela opieki Towarzystwu.

§. 13.

Dyrekcya.

Dyrekcya Towarzystwa Przyjaciół Sztuk pięknych składa się z dziewięciu osób, z pomiędzy członków Towarzystwa na lat cztery wybranych.

Pierwsza Dyrekcya złożona będzie z osób, które upoważnienie Wysokiego Rządu do zawiązania Towarzystwa otrzymały, tudzież sześciu członków Towarzystwa, przez te osoby przybranych.

Na wypadek przeszkody, jednocześnie będzie wybranych z pomiędzy członków Towarzystwa w Krakowie mieszkających sześciu zastępców na lat dwa.

Urzędowanie pierwszej Dyrekcyi trwać będzie przez lat dwa, rachując od czasu §. 3 oznaczonego.

Na trzy miesiące przed upływem rzeczonych lat dwóch, pierwsza Dyrekcya w komplecie pełnym wybór z pomiędzy członków Towarzystwa pięciu osób, mających wniknąć do składu następującej Dyrekcyi w miejsce jej wychodzących członków uskuteczni i tyluż zastępców powoła. Po dopełnieniu wyboru tego i zapewnieniu się, że wybrani członkowie przybranie siebie do Dyrekcyi przyjmą, los oznaczy tych pięciu członków, którzy z Dyrekcyi wyjść mają, a pozostali czterej z nowo wybranymi pięcioma składać będą drugą Dyrekcyą.

Po nowym upływie lat dwóch wyjdzie z urzędowania czterech pierwszych członków, pięciu zaś pozostali z nowo powołanymi czterema składać będą trzecią Dyrekcyą i tak następnie w sposób, iżby członkowie Dyrekcyi po lat cztery urzędowali.

Komplet Dyrekcyi stanowi pięciu członków licząc w to Prezydującego. Jednakże gdy chodzić będzie o wybór nowych członków i ich zastępców lub o kupno dzieł, komplet wszystkich członków lub ich zastępców do ważności uchwały jest potrzebny i w tych dwóch przypadkach głosowanie winno być tajemne.

Na posiedzenie wzywani być powinni wszyscy członkowie, a w razie ich nieobecności zastępcy z kolei.

Uchwała zapada bezwzględną większością głosów, Prezydujący równość zdań rozstrzyga.

§. 14.

Attrybucye Dyrekcyi.

Dyrekcya reprezentuje i zastępuje Towarzystwo w jego zewnętrznych i wewnętrznych stosunkach. W ogólności sprawuje wszystkie interesa Towarzystwa i postanowienia swoje w wykonanie wprowadza. W szczególności zaś Dyrekcyja jest uprawnioną zastępować Towarzystwo we wszystkich czynnościach sądowych, odprze-
daje przedsiębrać, układy zawierać i poddawać się pod decyzye sądu polubownego. Nadto:

1) wybiera z pomiędzy siebie Prezydującego i jego zastępcę, tudzież Sekretarza Towarzystwa;

2) ustanawia swych korespondentów w Monarchii celem sprzedaży akcyi. Ustanowienie korespondentów celem pozbywania akcyi za granicą Monarchii jest zabronione;

3) mianuje na przedstawienie swego Sekretarza osoby jemu podporządkowane do manipulacyi potrzebne;

4) rozrządza wpływami Towarzystwa w granicach niniejszego statutu, a mianowicie:

a) stanowi o sposobie użycia funduszu w celach wymienionych w §. 2. lit. d.

b) o przedmiocie ryciny, litografii lub odlewu, staraniem Towarzystwa wydawanych (§. 2 c.);

c) zakupuje dzieła z wystawy w porządku §. 20 przewidzianym;

d) naznacza dzień losowania, zakreślając w obwieszczeniu termin do którego opłaty wnoszone być mają (§. 21);

5) utrzymuje kontrolę wydatków, sprawdza i absolwuje rachunki przez Sekretarza sobie przedstawiane;

6) ogłasza corocznie drukiem i przesyła każdemu członkowi zdanie sprawy z rocznego zarządu funduszami Towarzystwa;

7) załatwia wnioski członków nadesłane w porządku §. 9 lit. d. wskazanym.

8) Dyrekcyja zbiera się, ile razy Prezydujący uzna tego potrzebę, albo dwóch członków domaga się zwołania Dyrekcyi usprawiedliwiając do tego powody. Aby uchwała była ważną, przepis §. 13 zachowany być winien.

§. 15.

Sekretarz Towarzystwa.

Sekretarz Towarzystwa jest organem Dyrekcyi. W powszechności winien być wybierany z pomiędzy członków Dyrekcyi; wolno jęj jednak, gdy tego uzna potrzebę, zaprosić na Sekretarza i członka Towarzystwa do składu Dyrekcyi nienależącego, i w tym razie Sekretarz uważany będzie za dziesiątego jęj członka.

Urząd Sekretarza jest bezpłatny, trwa przez lat dwa to jest do czasu zawiązania nowego składu Dyrekcji. Sekretarz w urzędzie swoim potwierdzonym być może na następne dwulecie.

§. 16.

Obowiązki Sekretarza Towarzystwa.

Do Sekretarza Towarzystwa należy:

- 1) Rachunkowość i kassowość;
- 2) Korespondencya i zarząd kancelaryi;
- 3) Sprawozdanie z rocznego zarządu, które po przyjęciu przez Dyrekcję drukiem ogłoszone będzie;

Sekretarzowi podporządkowany będzie pisarz płatny Towarzystwa i potrzebne indywidua.

Regulamen dotyczący powyższych funkcji i ich rozdziału Dyrekcja przepisze.

§. 17.

Kommissya Rozpoznawcza.

Składać się będzie pod przewodnictwem Sekretarza Towarzystwa z czterech znawców sztuki z pomiędzy członków Towarzystwa w Krakowie mieszkających i do Towarzystwa należących przez Dyrekcję na rok jeden zaproszonych. W Kommissji większość zdań stanowi. Równość rozstrzyga prezydujący. Głosowanie jest tajne.

§. 18.

Attrybucye Kommissji Rozpoznawczej.

Do Kommissji rozpoznawczej należy:

- 1) ocenienie, który z nadesłanych przedmiotów na wystawę publiczną zasługuje;
- 2) uporządkowanie na wystawie przedmiotów;
- 3) wypracowanie uzasadnionej opinii nad wystawionemi dziełami dla użytku Dyrekcji przy ich zakupieniu.

4) podanie wniosku względem wyboru przedmiotu na rycinę, litografią lub odlew, które staraniem Towarzystwa wydawane będą.

§. 19.

Wystawa.

Dyrekcja zarządza wystawy publiczne w Krakowie, których czas otwarcia i trwania w pismach publicznych każdorocznie ogłosi.

Cenę wstępu na wystawę dla osób do Towarzystwa nienależących Dyrekcja oznacza.

Jedynie dzieła należące do rzędu wymienionych w §. 2 pod lit. a) tak krajowych jak i zagranicznych Artystów przez Kommissyą rozpoznawczą przyjęte, na widok publiczny wystawione być mogą; o ile ich wystawa przez władzę bezpieczeństwa publicznego wzbronioną nie będzie.

Każdemu z członków Towarzystwa wolno jest nadesłać na wystawę posiadane przez siebie przedmioty sztuki, jednakże dzieła własne artystów przez nich nadesłane, przed tamtymi w przyjęciu pierwszeństwo mieć będą.

Każdemu właścicielowi obrazu lub dzieła plastycznego, wolno jest położyć cenę, za którą obraz ten pozbyć sobie życzy. W razie sprzedaży takowego na wystawie komu trzeciemu nie Towarzystwu, sprzedający obowiązany będzie wnieść na fundusz Towarzystwa 5% ceny pozbycia.

Koszta transportu i oclenia przyjmuje na siebie Towarzystwo jedynie co do tych dzieł, które na wyraźne żądanie Dyrekcyi nadesłane będą, lub za które Dyrekcyja koszta ponieść uchwali.

Nadto zadaniem będzie Dyrekcyi wejść w związki z Towarzystwami sztuk pięknych miast innych w Monarchii, już to dla wzbogacenia wystawy, już dla osiągnięcia celów w §. 2. wymienionych.

§. 20.

Kupno dzieł sztuki.

Dyrekcya skutecznie na rachunek Towarzystwa zakupowanie dzieł sztuki z wystawy w miarę funduszków do dyspozycyi będących (§. 13), niepuszczając z uwagi celu przez Towarzystwo założonego (§. 1), aby wznoszące się talenta krajowych artystów, których płody gruntowny kierunek i znakomity postęp okazują, zachęcać; jeżeli zaś wzgląd ten zastosowania nie znajduje, należy się ograniczyć na dziełach prawdziwej artystycznej wartości, bez względu na ich pochodzenie.

Dzieła których Kommissya rozpoznawcza do zakupu nie poleci, nabywanymi nie będą.

§. 21.

Losowanie dzieł zakupionych.

Losowanie pomiędzy członków dzieł przez Towarzystwo zakupionych, odbywać się będzie publicznie po ukończonej wystawie w czasie i w sposób przez Dyrekcyą wskazany.

Na miesiąc przed losowaniem Dyrekcyja w piśmie czasowem krakowskiem i lwowskiem ogłosi dzień w którym losowanie odbyć się ma, wzywając członków Towarzystwa w opłacie zalegających, aby do pewnego terminu opłatę roczną złożyli, inaczej numera ich akcyi od losowania wyłączone będą; wszelką sprzedaż lub pozbywanie losów na rzecz innych osób nie zaś członków towarzystwa wyłącza się.

Z losowaniem będzie w przyszłości połączony rozdział ryciny, litografii, lub odlewów staraniem Towarzystwa wydanych.

§. 22.

Rozstrzyganie sporów.

Spory pomiędzy Towarzystwem, właściwie Dyrekcją i członkami Towarzystwa lub jego oficyalistami winny być zawsze rozstrzygane przez Sędziów polubownych; z tych każda strona jednego wybiera, i ci w razie zachodzącej różności zdań superarbitra mianują; przeciw wyrokowi sądu polubownego żadne zwyczajne środki prawa nie służą.

Jeżeli jedna ze stron w sporze zostających dłużej nad 4 tygodnie, rachując od dnia wręczenia jej przez stronę przeciwną wezwania, zwleka wyznaczenie sędziego polubownego, wówczas poprzestać musi na dwóch sędziach polubownych przez stronę przeciwną mianowanych.

Jeżeli sędziowie polubowni nie mogą się zgodzić na wybór superarbitra, wówczas każdy z nich jednego wyznacza, a między dwoma los stanowi. Jeżeli zaś sędzia polubowny dłużej nad cztery tygodnie zwleka mianowanie superarbitra, wówczas drugi superarbitr spór rozstrzyga.

§. 23.

Rozwiązanie Towarzystwa.

Rozwiązanie Towarzystwa może nastąpić jedynie za zezwoleniem Rządu, na wniosek przynajmniej $\frac{2}{3}$ części wszystkich członków Dyrekcji.

Na przypadek rozwiązania Towarzystwa, jego jakabądź własność przejdzie na rzecz gminy miasta Krakowa.

§. 24.

Zmiany w Statucie.

Do zmiany przepisów niniejszego Statutu potrzebne jest potwierdzenie wyższej Władzy.

Kraków, w Drukarni „Czasu“.

Nakładem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych.